

Discursul Domnului Nicolae TIMOFTI, Președintele Republicii Moldova, la ceremonia de acordare a titlului de *Doctor Honoris Causa* (Universitatea „Stefan cel Mare” din Suceava, 7 iulie 2015)

*Mult stimată Doamnă Președinte Klaus Iohannis,
Mult stimată Doamnă Rector,
Distins auditoriu,*

Sunt emoționat și extrem de onorat să mă aflu aici cu Dumneavoastră, în prezența Președintelui României.

Acest titlu, pe care cu atâta amabilitate mi-l acordă Universitatea „Stefan cel Mare”, îl privesc ca pe expresia acelor legături străvechi, păstrate cu sfințenie în inimile noastre, contrar granițelor administrative, trasate abuziv peste trecutul comun.

În calitatea mea de nou membru al comunității Universității „Stefan cel Mare” sunt mândru să îi am colegi pe reputatul și regretatul savant Eugen Coșeriu, pe academicienii Mihai Cimpoi și Ion Bostan (originari, ca și mine, din partea cealaltă a Moldovei).

Mă simt fericit alături de altele peste șazeci de personalități, profesori și academicieni din România și de peste hotare, care s-au învrednicit de titlul de *Doctor Honoris Causa* al Universității noastre.

Înființată ca Institut pedagogic în 1963, intrată în etapa de Universitate în tumultuosul an 1990, într-o perioadă istorică pentru continentul nostru, când s-au prăbușit ziduri ce despărțeau nemți de nemți, români de români, europeni de europeni;

Universitatea din Suceava a renăscut acum un sfert de veac odată cu România, eliberată de calvarul comunist, și a crescut împreună cu ea.

Astăzi este în topul universităților românești în ceea ce privește calitatea studiilor. Sincere felicitări Universității „Stefan cel Mare”! La mai mult și la mai mare!

*Doamnă Președinte,
Doamnă Rector,
Dragi colegi și prieteni.*

Nordul Moldovei, unde ne aflăm astăzi, este, după mine, în topul regiunilor europene celor mai pitorești și spirituale.

Suceava, această inimă a vechii Moldove, plaiul de basm al descălecătorilor de țară, este tărâmul mitic al eternei reîntoarceri.

Idealurile toleranței, unității prin diversitate pe care le promovează Europa modernă au fost dintotdeauna la ele acasă pe obcinele Bucovinei și în târgușoarele Moldovei.

Înțelepciunea populară și folclorul nostru au fost izvoare de inspirație pentru numeroși poeți, compozitori, filosofi, teologi și gânditori, care le-au adaptat modernității și le-au dus mai departe în lume, uitând uneori să le și menționeze.

Suntem un popor profund european și modern, iar situația economică dificilă actuală va fi depășită cu siguranță.

Dar iată că, după 25 de ani de la înființarea Universității, soarta ne-a urzit noi încercări. În prezent, în jurul nostru se produc mișcări tectonice majore de ordin geopolitic.

Ideograma chinezească ce redă ideea de „*criză*”, este compusă din două elemente semantice: „*pericol*” și „*șansă*”. Crizele reprezintă și niște șanse pentru cei care știu să își pună în valoare înțelepciunea. Vreau să cred că suntem suficient de înțelepți pentru a nu irosi șansele ce se ivesc.

Statul Republica Moldova, al cărui Președinte am onoarea să fiu, are o singură șansă pentru a se moderniza și pentru a-și asigura o dezvoltare durabilă. Aceasta este integrarea în Uniunea Europeană.

Norocul Republicii Moldova este că are alături o Românie, un stat membru al Uniunii Europene, care tot mai mult se afirmă ca pilon important al stabilității și securității în această regiune.

România a susținut întotdeauna, necondiționat și dezinteresat, Republica Moldova, în năzuințele sale de modernizare și de integrare europeană.

Am avut susținere chiar și în perioadele mai sumbre, când de la Chișinău la adresa României se făceau auzite acuzații grave și lipsite de orice temeii, când erau expulzați diplomați români, iar cetățenilor români li se interzicea să treacă Prutul. Istoria îi va judeca pe acei care au lovit în frații lor, nesocotind poruncile lui Dumnezeu și ale marilor noștri înaintași.

Cu părere de rău, mai există și astăzi în Republica Moldova formatori de opinie dirijați din afară, care mențin în circulație ideea profund falsă, conform căreia moldovenii de pe ambele maluri ale Prutului ar fi altcineva decât restul românilor.

Din 1924 încoace, aceste voci continuă să emane virusi ce țintesc să ne distrugă spiritul și să ni-l deturneze pe alte țărâmurii, străine ființei noastre.

Virusul troian, lansat demult și menținut permanent prin tehnologii obscure, a produs și continuă să producă mult rău, fiind menit să devină o bombă cu efect întârziat pentru întreaga regiune.

Se urmărește destabilizarea, chiar desființarea, prin faptul înaintării de pretenții teritoriale, nu doar a Republicii Moldova, ci și a României și Ucrainei.

În așa numita „*republică moldovenească nistreană*” lozinca „Să-i protejăm pe bieții moldoveni de ocupanții rumâni!” întruchipează unul din miturile fondatoare ale acestei pseudo-statalități.

Iar în Ucraina, în lunga fază de pregătire a evenimentelor tragice de acolo, a fost folosit un procedeu similar, încercându-se desființarea matricei naționale a poporului. Doar că, în comparație cu noi, virusul anti-ucrainean are o polaritate inversă.

Acest război informațional nedeclarat este mult mai periculos decât pare și vizează nu doar țările noastre.

Cele două cazuri particulare pe care le-am evocat nu sunt decât niște elemente secundare ale unui fenomen mult mai vast, scopul final al căruia este discreditarea valorilor democratice și umaniste moderne, în Europa și în lume.

Cu toate acestea, doar acum recent, ca urmare a evenimentelor tragice din țara vecină, comunitatea internațională democratică a început să realizeze că islamismul agresiv și criza din zona Euro nu sunt unicele amenințări la adresa stabilității și păcii în Europa.

La recentul Consiliu European, Președintelui Donald Tusk i-a fost prezentat un Plan de acțiuni privind comunicarea strategică, având ca subiect „conștientizarea activităților de dezinformare ale actorilor externi”, care conține și o strategie corespunzătoare. Principalul instrument al acestei strategii europene ar fi o *Unitate de comunicații* a Uniunii Europene, care ar urma să opereze din toamna acestui an.

Conștientizarea pericolului e un început bun, dar avem toate motivele pentru o anumită doză de scepticism față de randamentul și eficiența acestei strategii.

Problema-cheie constă în faptul că lupta contra dezinformării agresive este plasată la periferia orizontului preocupărilor statelor democratice, în timp ce adversarul excelează în acest domeniu vreme de aproape un secol.

Avem o dilema veche-nouă: *binele* nu poate lupta cu *răul*, folosind aceleași arme. Democrațiile moderne nu vor combate propaganda mincinoasă prin alte minciuni.

„Mai multă lumină!”, sunt cuvintele pe care marele Goethe ni le-a transmis de pe patul de moarte. Întunericul minciunii și al obscurantismului poate fi stăpânit doar de lumina adevărului.

Filosofia eliberării noastre din această capcană a istoriei poate fi doar una: lumina adevăratelor valori democratice și umaniste să se reverse peste o economie modernă ferită de influența politicului, peste o justiție independentă și, desigur, un învățământ de calitate care să formeze cetățeni conștienți și imuni la cele rele.

Stimate Domnule Președinte,

Stimate Domnule Rector,

Dragi colegi.

România are o misiune remarcabilă.

România se afirmă, cum spuneam mai devreme, ca un pilon al sistemului euro-atlantic de securitate internațională.

Pentru Republica Moldova este de o importanță vitală să aibă alături o Românie puternică, stabilă, conectată firesc la procesele decizionale din spațiul european și euro-atlantic.

În aprilie s-au împlinit 5 ani de la semnarea „*Declarației comune privind instituirea parteneriatului strategic între România și Republica Moldova pentru integrarea europeană a Republicii Moldova*”, document de bază ce fixează cadrul relațiilor privilegiate pe care le avem și trasează prioritățile pe termen mediu.

Prețuim sprijinul multidimensional pe care ni-l acordă România în domeniul securității și apărării, dar și în dezvoltarea relațiilor noastre cu Organizația Tratatului Atlanticului de Nord.

Un alt domeniu de importanță strategică în care ne bucurăm de un sprijin consistent din partea României, este cel al educației.

În ultimii 25 de ani, zeci de mii de tineri din Republica Moldova au beneficiat de burse pentru studii preuniversitare și universitare.

Relațiile de colaborare se dezvoltă și în cadrul programelor Uniunii Europene și pe platforme regionale de cooperare: *Tempus*, *Erasmus+* etc.

Instituții de învățământ de pe cele două maluri ale Prutului stabilesc parteneriate strategice, implementând programe care au ca scop modernizarea sistemului educațional din Republica Moldova în sensul politicilor europene în domeniu.

În continuare, un lucru firesc ar fi ridicarea tuturor barierelor administrative existente încă între cele două sisteme de educație, stimularea circulației libere a studenților și profesorilor. Vă propun să ne gândim împreună la această perspectivă.

Domule Președinte,

Domnule Rector,

Dragi colegi.

România ne oferă cel mai prețios sprijin în parcursul nostru european. Prin mesajele politice emise și acțiunile întreprinse la nivelul instituțiilor Uniunii Europene; prin sprijinul acordat în faza de negociere a Acordului de Asociere, iar acum, în faza de implementare a prevederilor sale; prin multe alte acțiuni se exprimă aportul consistent și crucial al României la realizarea năzuințelor noastre europene.

Periodic se reunește, pentru a discuta subiecte ce privesc Republica Moldova, Grupul pentru Acțiunea Europeană a Republicii Moldova (numit și „Prietenii Moldovei”) constituit acum cinci ani la inițiativa diplomației române, din care fac parte miniștrii europeni de externe.

Europarlamentarii români din toate grupurile politice promovează activ interesul național al Republicii Moldova și ne fac auzit numele de la înălțimea tribunelor din Bruxelles și Strasbourg.

Îndeosebi, doresc să-i adresez sincere mulțumiri Excelenței Sale, Domnului Președinte Klaus Iohannis, pentru declarațiile făcute la summit-ul Parteneriatului Estic de la Riga, când s-a pledat pentru menținerea perspectivei europene pentru țările din Parteneriatul Estic care și-o doresc și o merită, în special pentru Republica Moldova.

Aici aș dori să subliniez că Republica Moldova este recunoscătoare tuturor conducătorilor români și factorilor decizionali din România care au susținut de-a lungul ultimilor 25 de ani aspirația noastră către propășire.

Acțiunile de ordin politic n-ar fi fost însă atât de valoroase, dacă nu erau însoțite de acțiuni energice și consistente în plan economic.

Realizarea proiectelor de interconectare a rețelelor energetice și de construire a gazoductului Iași – Ungheni – Chișinău nu doar va spori independența energetică și, respectiv, politică a Republicii Moldova, ci și va declanșa o reacție în lanț benefică pentru întreaga economie a Republicii Moldova.

Odată cu intrarea în vigoare provizorie, din septembrie anul trecut, a Acordului de Asociere și a celui de Liber Schimb, valoarea comerțului bilateral a început să crească.

Astfel, la capitolul schimburilor comerciale, România a devenit, în anul 2014, primul partener al Republicii Moldova, atât la exporturi, cât și la importuri, valoarea totală a comerțului bilateral depășind un miliard de euro.

Putem anticipa o sporire substanțială a volumului comerțului nostru cu România și cu alte state membre ale Uniunii Europene.

Pentru a asigura transportarea unui volum sporit de mărfuri și pasageri, din Republica Moldova în România, dar și în întreaga Uniune Europeană, se impune necesitatea modernizării rețelelor de transport comune: poduri, șosele și căi ferate.

În acest context, de importanță strategică ar fi construirea unei autostrăzi moderne care ar lega Chișinăul de Iași și de Cluj, conectându-ne astfel la rețeaua de autostrăzi din Vestul continentului.

Având în vedere volumul mare de trafic, o astfel de autostradă ar fi profitabilă și din punct de vedere economic.

Domnule Președinte,

Domnule Rector,

Stimați colegi.

Calea Republicii Moldova spre Europa trece prin România. Nu mai puțin importante decât arterele rutiere ce vor lega Republica Moldova de România, trebuie să devină și traseele pe care circulă, în limba română, informațiile, ideile, conceptele și valorile.

Trebuie să demolăm barierele administrative și economice care împiedică accesul în Republica Moldova al posturilor de televiziune, filmelor, programelor de calculator și aplicațiilor în limba română, al culturii pop de expresie românească etc. Altfel, riscăm ca generațiile nepoților noștri să nu se mai înțeleagă, având aceeași limbă, dar vorbind limbaje diferite.

Ultimele alegeri locale generale din Republica Moldova au demonstrat că, totuși, în pofida unor previziuni sumbre și sondaje pesimiste, raportul de forțe este în favoarea adeptilor ideii europene, în proporție de circa 60 la 40.

Deci, în pofida unor probleme majore ce au apărut la nivelul unor partide proeuropene, electoratul a dat dovadă de un formidabil nivel de maturitate.

Trebuie ca, prin eforturi conjugate, să menținem și să dezvoltăm această tendință pozitivă.

Mai e mult, foarte mult de lucru, dar încă de pe acum putem afirma că suntem conștienți de direcția în care mergem și care nu mai poate fi schimbată.

Sunt convins că, într-o zi, mai devreme sau mai târziu, ne vom reîntâlni cu toții în Uniunea Europeană.

Hotarul de pe Prut va fi o pură formalitate. Ne vom deplasa de la Chișinău la Suceava pe o autostradă modernă, pentru a ne vizita nepoții, studenți și profesori la Universitatea „Stefan cel Mare”.

Vă mulțumesc.